

Es freqüent sentir dir a tothom que els començaments són dificultosos, majorment quan hom té que iniciar la tasca de soca i arrel i en un ambient no gaire propici. Cal pensar que les dificultats que deuria enfrontar-se un principiant serien molt més grans en èpoques passades, dominades per la rutina i els prejudicis. Fer-se amb una clientela en una població de no gaires recursos, amb una indústria que tot just despuntava i on ja hi havia uns metges i cirurgians, i, d'altres que sense esser-ne com els saludadors, sangradors i curanderos irrompien constanment el terreny vedat per la llei i consentit per la pràctica, no seria pas una empresa fàcil.

Suara quan repassem el quadern on el besavi apuntava els avatars de la seva clientela en els seus primers tres lustres professionals ens donem compte de la lentitud, moltes vegades fins enervant, de com l'anava construint i renovem cada cop vers la seva memòria un pregon impuls de simpatia i de solidaritat, no sols perquè ens considerem continuadors d'un heretatge que ell ens legà, sinó com a homes i com a metges.

Diem quadern, quan en realitat no són altra cosa que unes quantes fulles de paper de barba, conjuminades i cosides en forma de llibre. Les possibilitats eren ben minses quan no podia fer-ho d'altra forma. Més endavant, al cap d'uns anys, quan aquest fullam estigui plè, continuarà les anotacions en la que en diu «llibreta nova» que desgraciadament s'ha extraviat.

Fullajem-lo i veurem com el divideix en dues parts. En la primera hi figuren els clients que pagaven amb blat i en l'altra els que ho feien amb pessetes. En aquella arribà fins l'any 1841 i en la segona fins el 1847. Els clients hi figuren amb llurs nom i cognoms i de vegades amb el motiu. Anota el domicili i moltes d'altres la professió. Sempre hi consta la data en què contractaren la iguala i també a la dreta de la plana, dins d'un encasillat, les quarteres, quartans i mesurons o les pessetes estipulades. Successivament anota els anys que la contracta fou renovada i si algú es dona de baixa, que són molt pocs, posa punt final a l'any en què aquell ho fa, dient: absentat. Mai fa esment del número i condició dels components de la família de l'aconductat.

La major part dels que pagaven amb blat eren gent de la pagesia. La casa més llunyana era la de can Salvador de Romanyà que pagava una quartera i dos quartans de blat per tot l'any. Camí d'aquell indret hi trobem un altre client que vivia a la Bruguera que és un veïnat de Llagostera.

Dels pobles de la rodalia ens trobem amb un sol aconductat de Riudellots que degut a la distància pagava una quartera. N'hi ha vuit de Campllonch i cinc de Llambilles que enressat pagaven mitja quartera per família i encar trobem que ho feia més baratet pels pagesos que vivien en la constel·lació dels veïnats que esmalten la vila, puix que alguns d'ells pagaven